

3 söndagen efter den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, andra årgången

Predikotext: Luk. 15:11-32

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna söndag predikoämne ”Guds förekommande nåd” återkommer i bönen efter predikan i en liknande formulering, ”din oförskyllda nåd”. Tillsammans ger oss dessa uttryck summan av dagens budskap, nämligen att Guds välbehag med syndare för Jesu Kristi skull är något, som finns före oss, och som inte på något sätt är betingat av oss. En oändlig avgrund av barmhärtighet, ett bottenlöst djup av förlåtelse öppnas av evangelium, skänks oss genom tron, som i allt detta är mottagande. Det var just detta, som Jesus predikade, när till honom ”kom allt vad publikaner och syndare hette för att höra honom”. På ett sällsamt sätt har det allmänt kommit att hävdas, att Jesu umgänge med syndare och publikaner skulle ha skett på deras villkor, så att Jesus låtit sig införlivas i deras gemenskap under uppgivande av sin särställning. Det är motsatsen till evangeliernas bild, ty där är Jesus predikant och publikaner och syndare åhörare av hans botpredikan, hans förkunnelse om glädjen i himmelen ”över en enda syndare, som gör bättring”.

När fariséerna och de skriftlärde ondgör sig över Jesu åhörare och säger: ”Denne tager emot syndare och äter med dem”, säger de, att Jesus hade fel åhörare och fel budskap. De ville inte höra om bättring, ty de var de ”nittionio rättfärdiga, som ingen bättring behövd”. De saknade kring Jesus den uppslutning av de lagrättfärdiga, som skulle ha legitimerat honom som en rätt Messias, som lagfromhetens fullkomnare, som egenrättfärdighetens särskilda förebild. Här finner vi ett nedslag av apostelns ord: ”Ja, var äro de visa? Var äro denna tidsälders klyftiga män? Har icke Gud gjort denna världens visdom till dårskap? Ja, eftersom världen icke genom sin visdom lärde känna Gud i hans visdom behagade det Gud att

genom den dårskap han lät predikas frälsa dem som tro.” (1 Kor. 1:20 f.)

Det, som var och är gemensamt för Jerusalems fariséer och för Korints filosofer och därmed för den opånyttfödda människan i alla tider och på alla platser, är tron på den egna godheten och avvisandet av tanken att vara förtappad, borttappad som det hundrade faret och den tionde penningen. De vilar förvisso inte i någon bergsravin, inte i någon djup golvspringa. De behöver inte finnas, upptäckas och lyftas upp i ljuset, ty de menar sig vara där alltifrån början. De fariséer, som evangeliet nämner, började sin dag med den förskräckande, förförande, hädiska, morgonbönen: ”Jag tackar dig Gud, för att min själ är ren”. Med den naturreligiösa människan i alla tider finner sådana människor i sig ett tjugande, förförande gudsbeläte, med mystikerna i alla tider en själens gudomliga urgrund. De prålar med sin förmodade gudslighet, men de känner inte vårt medfödda fördärv, inte att vi i Adam förlorat vår rättfärdighet. Därför vill de inte dömas av Lagen som förtappade, inte tillräknas en främmande rättfärdighet, när de så väl trivs i sina egna fläckade trasor. Härom säger vi så:

I. Bara det förlorade kan upphittas,

II. Guds upptäckt av oss är ständigt aktuell, inte något förgånget,

III. Guds glädje över oss är undret över alla under.

I. Bara det förlorade kan upphittas.

Hela dagens evangelium bygger på vår mänskliga naturs sällsamma egenart att helt engageras, helt uppslukas, helt förtäras av det, som saknas. De nittionio fåren, en aktningvärd förmögenhet, ägnar evangeliets färägare ingen tanke, ingen uppmärksamhet.

Sökandet, det mödosamma letandet, trevandet med ljus och lykta ägnas endast och allenast det förlorade. Så är Guds sökande alltid sökandet efter det förlorade, efter den människa, som med katekesen kan bekänna *”mig förtappade och fördömda människa”*.

Mötesplatsen mellan Gud och människa är just där, bara där. Det, som sker är inte heller, att fåret på något sätt lyckas tillkalla ägaren, att myntet med en ansträngning häver sig upp och rullar fram. Nej, Gud ensam handlar. Gud böjer sig ner. Gud tar fåret på sina axlar, myntet i sin hand. Så och bara så ser frälsningen ut.

II. Guds upptäckt av oss är ständigt aktuell, inte något förgånget.

Vad vi här skildrat av Guds uppslukande, förtärande vilja att äga det förlorade, att gripa om och lyfta upp i famnen det sargade, smutsiga skadade fåret, är inte en engångshändelse i en kristen människas liv, inte något, som man passerar och lämnar bakom sig. Nej, det gäller, att Guds nåd *”är var morgon ny”* (Klag. 3:23), att i den dagliga omvändelsen ständigt på nytt sker, att jag måste ropa *”Jag arma människa! Vem skall frälsa mig från denna dödens kropp?”* (Rom. 7:24). Då finner Gud mig. Då lyfter han upp mig. Då gläds han åt det förlorade. Allt detta är inte förbehållet den unge nyomvände utan är lika så

mycket den beprövade kristnes, den åldrade församlingsäldstens dagliga fröjd och glädje. De har inget att komma med inför Gud, men Gud kommer till dem.

III. Guds glädje över oss är undret över alla under.

Jesus säger: *”Jag säger eder att likaså bliver mer glädje i himmelen över en enda syndare, som gör bättring än över nittionio rättfärdiga, som ingen bättring behöva.”* Glädjen i *”himmelen”* är en omskrivning av glädjen i Gud, liksom *”Guds rike”* stundom omskrivs med *”himmelriket”*. Därmed står vi inför det, som får himmel och jord att förundras och bäva, som får änglarna att skyla sina ansikten, nämligen att Gud, Den Högheliga Trefaldigheten fröjdas och glädes över oss, över en enda syndare, över mig. Han begär att äga mig, och hans glädje är stor och outrannsaktlig som hans gudom. Detta är den kraft, som söker mig, som bär mig, som vill äga mig i evigheters evighet. Det är den glädje, den kärlek, det begär, som Höga visan beskriver så: *”Ty kärleken är stark som döden, dess trängtan obetvinglig såsom dödsriket; dess glädje är såsom eldens glöd”* (Höga v. 8:6). Just detta ryms i Guds glädje över mig.

Amen.